

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Q[...]. Septimo. An sacerdos [con]cubinari[us] celebra[n]do graui[us] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Foliū

q̄ piur̄ es iuramēti sc̄z p̄sūti i ordiis susceptōe trāsgressor. Ita q̄ ip̄o
ad verā p̄niaz z p̄fessionē reducto satisfac̄ sibi poterit iūgi salutar̄
De Septimo. An sacerdos ꝓcubinariꝝ celebrādo grauiꝝ ꝓc
cet q̄ si hoīem occidat. aut aliud ꝓctm̄ q̄ntūcūq̄ graue in
primū ꝓmittat. Et eadē q̄stio ꝓt moueri de alio sacerdote indigne
celebrāte. v̄l etiā laico indigne cōicante. Rūdef simplr̄ loquēdo z
absolute q̄ sic. v̄n̄ Gabriel erimius theologꝝ in lectura sua notabi
li de officio misse. lectōe. lxxxvij. de simplr̄ loquēdo z q̄tū ad genus
ꝓcti grauiꝝ ē h̄ ꝓctm̄ indigne sumptōis eucharistie oī ꝓctō ꝓmisso
in primū. v̄n̄ gūiꝝ ē homicidio. spoliatiōe. adulterio. sacrilegio. in
cestu. traditiōe ꝓsone seu ciuitatis ꝓc̄is. Q̄d ꝓbādo adducit b. Tho.
in 3° ꝓte. q. viij. ar. v. dicentē. q̄ ꝓctm̄ ꝓt dici graue seu grauiꝝ v̄l ex
obiecto v̄l ex circūstātia. Prima grauitas ꝓcti ex ḡne. siue obiecto
ꝓ se d̄r. Sc̄da d̄r grauitas ꝓcti ꝓ acc̄ns siue ex circūstātia. loquēdo
iā de grauitate ꝓcti ex ḡne. h̄ est ordo grauitat̄ ꝓctōz. q̄ oīne ꝓctm̄
aut ꝓmittit in deū. aut in creaturā siue in primū. Nūc aut̄ ex ꝓte ob
iecti oīa ꝓctā in deū ꝓmissa grauiora sunt ꝓctis ꝓmissis in creaturā.
Peccata at̄ in deū ꝓmissa sunt duplicia. q̄ aut ꝓmittunt̄ in naturā
diuinā. vt ē infidelitas. blasphemia. odiū dei in se. idolatria z filia ta
lia sunt simplr̄ maxima ꝓctā ex ꝓte obiecti. Aut ꝓmittunt̄ in hūanita
tem christi. Et h̄ duplr̄. Aut in hūanitatē christi manifestā vt fuit
crucifixio christi z eiꝝ flagellatio. Aut tectā sub specie sacramētali vt
ē indigna sumptio v̄l celebratio ꝓtra ordinē institutū. ꝓctā q̄ cō
missa in hūanitatē christi manifestā vt visibil̄ abulauit in terris sunt
grauiora q̄ ea q̄ ꝓmittunt̄ in sacramento latēti. ¶ Propositū q̄ ꝓt q̄
grauiꝝ ē ꝓctm̄ h̄ indigne sumptōis aut celebratiōis oī ꝓctō ꝓmisso
in primū. s̄ ꝓctā ꝓmissa in deitatē. siliter z in hūanitatē christi ma
nifestā apte sunt grauiora. Sc̄do dictū ē q̄ ex circūstātia vnū ꝓctm̄
ē grauiꝝ altero. z h̄ ex ꝓte ꝓsone peccātis. vt q̄ ex ignorātia v̄l infir
mitate aut certa malicia peccat. Aut ex ꝓceptu. aut ex surreptōne. ex
magna z modica libidine. z ita de alijs circūstātijs. z fm̄ h̄ ꝓt ꝓctm̄
in primū. vt latrocinii eē grauius q̄ indigna sumptio. vt si nō fiat
ex temeritate. s̄ timore ꝓfusionis z pene. sic q̄ stat q̄ indigna sumptio
sit maius ꝓctm̄ q̄ infidelitas aut blasphemia. vt q̄n̄ ex maiori ꝓcep
tu fit z infidelitas nō sit ꝓtinax. s̄ ꝓtingit ex aliq̄ receptōe. Et sic ꝓz
r̄nsio ad q̄stū. hec ille. ¶ Insup̄ in eodē libro lectōe. viij. ex dictis b.
Tho. in q̄rto. dist. ix. q. iij. vbi b. Tho. oñdit dānabile abusum sa
cramēti eucharistie Iste Gabriel elicit corollarie q̄ sacerdos celebrās
in mortali peccat duobz distinct̄ mortalibz ꝓctis. vno sc̄z q̄ indig
ne ꝓlecrat. alio aut̄. q̄ indigne māducat. q̄ māducare z ꝓlecrare duo

Decimū sextū

actus sunt distincti. et in cuiuslibet indigna executione committit peccatum mortale. hec ille. Et quod concubinarij sacerdotes pre ceteris plus periculum et peccatis celebrando aggrauant propter scandalum. id specialiter de eis mota est questio. Unum simpliciter per se loquendo super celebrando quod peccat quod si mille florenos raperet. aut etiam quod plus est quam committeret latrocinium seu homicidium hominis cuiuscumque. putet ex ista dicitur. et per dubium infra post periculum terrum euidenter elici potest. De periculis super periculis sacerdotum concubinarioz. vtrina linceis oculis decorari eent quibus circumquaque enormia eorum vitia et pericula auscultater intuerent. vtrique de emenda cum effectu cogitarent.

¶ Sed me increpando posset quis dicere. vni experientia docuit. ut quid aerem superbas in his erga sacerdotes concubenarios et literatos scias ne ipos incorrigibiles teste Chrysostomo super Mattheum. in ope imperfecto. c. xxi. vbi dicit. Quis clericum vidit penitentiam agentem. omnia enim quecumque in scripturis sunt. propter quotidianam meditationem ante oculos eius inueterata sunt et vilia estimant. Nihil autem impossibile quod illum corrigere quod omnia scit. et tamen retinens bonum diligit malum. propterea clericus qui sepe meditat scripturas. aut oino obseruaturus est et erit perfectus. aut si semel ceperit illa retinere nunquam exercitat in illis ut teneat illa. et si reprehensus humiliauerit se non ideo dolet. quod peccauit. sed confundit. quod gloriam perdidit. hec ille. Quibus concordat dictum gloriosi Hieronimi. putet Eusebius in de vita et transitu eius narrat. dixit itaque. Ecce mundus vndique seruet monachis et sacerdotibus. et tamen iam sunt rarissimi sacerdotes et monachi quod vix de centum vnus reperiat bonus. Nulla certe in mundo tam crudelis bestia quam malus sacerdos et monachus. nam corrigi non patitur nec veritatem vnquam audire potest. hec ille. ¶ Equidem charissime te fateor per hec iuste moueri illi Hieronymi haud inemor quod dicit frustra niti et nihil aliud quam odium querere. extreme temerarie est. Consilia igitur tuis acquiesce superioribus meis humiliter penitentiam relinquens. vix quidem ad populum et simplices status et sexus vtriusque propter nonnulla que animam mouent operando iam styllum vertere cogor.

¶ Secundum periculum quod presertim tangit quoscumque inducentes concubenarios ad celebrandum.

Quoniam circa inducentes Concubenarios sacerdotes ad celebrandum in casu nostro magnus extat periculum. Etiam inducentes predicti (ut dicitur in summa predicatum) decipiuntur et decipiunt. Decipiuntur quidem. quod orationes in sacrificio et missa concubinarioz. ut tamen putant non sunt eis fructuose. Si quis eorum contra hoc dicat. quis concubinari? malus sit vtrudo tamen eo ut in isto ecclesie vtrique ipsum inducendo fructum orationum